

Posudek oponenta práce

HRUBEŠOVÁ, ALEXANDRA. *Teorie a praxe vzdělávání dospělých v tělesné kultuře*. Praha, 2012. 112 s., vč. 4 příloh. Rigorózní práce (PhDr.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce PhDr. Renata Kocianová, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Téma práce dobře zapadá do odborného zaměření katedry, autorka si vytkla za cíl formulovat vztah mezi vzděláváním dospělých a tělesnou kulturou. Součástí koncepce základních východisek tohoto vztahu současně bylo vymezení předpokladů a možností k uplatnění poznatků z teorie a praxe vzdělávání dospělých v tělesné kultuře. K dosažení stanovených cílů si zvolila historickou a teoreticko-analytickou metodu zkoumání. Ta konkrétně měla podobu analýz poměrně rozsáhlého souboru teoretických, legislativních i částečně praxeologických a řady dalších publikací a textových materiálů.

Postup jejího výkladu je srozumitelný a přehledný. Text má jasné logické členění na jednotlivé kapitoly a jejich části. Autorka se nejprve zabývá vymezením vzdělávání dospělých, dále charakteristikami tělesné kultury a nakonec vzájemným vztahem obou těchto segmentů. Pojednání je zakončeno dobře zvládnutým, přehledným a myšlenkově kompaktním závěrem. Zařazené přílohy jsou adekvátní a vhodně ilustrují výklad. Jako účelné se též ukázalo opatřit některá místa textu vysvětlujícími poznámkami pod čarou. Stránkový rozsah odpovídá požadavkům kladeným na tento druh prací.

Ke struktuře textu mám jen jednu připomínku – některé pasáže, hlavně ve třetí kapitole, a zde nejspíš především část 3.3, by si patrně zasloužily ještě další vnitřní členění, neboť v této podobě jsou natolik obsáhlé, že není problém, aby se čtenář ve výkladu trochu ztrácel. (Např. u zmíněné 3.3 by se např. nabízelo členění na aspekty týkající se domácích podmínek, dále na přístupy EU a ještě třeba na třetí část věnovanou výhradně médiím.)

2. Odborná úroveň

Souhrnně lze konstatovat, že vytyčené cíle byly koncipovány adekvátně a že jich bylo také dosaženo. Autorka postupovala velmi systematicky a důkladně v hledání, výkladu a precizaci stěžejních pojmů a relevantně s nimi nakládala. Rozsah nalezené a analyzované literatury je značný (blíže viz bod 3) a její zaměření odpovídá zvolené problematice, přičemž autorka vhodně navazuje na dosavadní teoretické přístupy a koncepty. Výsledkem je, že se jí podařilo podat velice zasvěcenou a ucelenou kompilaci sledované problematiky, kterou obohatila o řadu vlastních shrnutí i nových názorových konsekvencí. V tom osobně spatřuji její přínos a nepovažuji za nikterak nadnesené říci, že v určitých ohledech a momentech je její pojednání nové, průkopnické, neboť, alespoň na pozadí excerptovaných pramenů, je patrné, že některé souvislosti a kontexty zatím nebyly tímto způsobem zreflektovány, případně domyšleny.

Za dosti zdařilé pasáže např. považuji poměrně ucelené vymezení funkcí tělesné kultury (s. 41) nebo souhrn historických východisek vztahu vzdělávání dospělých a tělesné kultury (část 3.1).

Na druhé straně je třeba podotknout, že autorka si vymezila svůj přístup dosti obecně, takže se před ní rozprostřela problematika značně rozsáhlá, a ve snaze pojednat některé fenomény a kontexty takřkajíc „zgruntu“, od základů, zeširoka, se zákonitě dostala do situace, kdy byla nucena některé aspekty zase zmínit stručně až povrchně. Ona jen historie Sokola je látkou na samostatnou práci, či ucelenější historie vztahu vzdělávání dospělých a tělesné kultury by vydala na monografii nejspíš několikadílnou a o vymezení kultury jako takové ani nemluvě. (Tím spíše, že její obvyklé členění na hmotnou a duchovní, materiální a nemateriální apod., které autorka zmiňuje, jsou podle některých názorů neopodstatněná, popř. diskutabilní, neboť obě tyto sféry vykazují vzájemnou a nezbytnou provázanost: kamenná stavba má i svůj duchovní rozměr a apriorní ideu, filozofická nebo náboženská koncepce existuje, je-li vytesaná do kamene či napsaná na pergamentu atd.) Ale to už je ta nutná daň, kterou autorka musela zaplatit za realizaci svého poněkud obšírného záměru.

3. Práce s literaturou

Soubor pramenů, s kterými autorka pracovala, je nebývale rozsáhlý, zahrnuje na 10 stran textu a na každé z nich cca 11 položek jak českých, tak cizojazyčných titulů, tištěných i elektronických. Jak již bylo zmíněno, jde o publikace tematicky relevantní, a to staršího i nedávného data. Soupis bibliografických citací je zpracován v podobě, která odpovídá normě, stejně jako forma odkazů umístěných v textu.

Pouze bych poznamenal, že v několika případech parafrází (Masuda, s. 11–12; Webster, s. 12; David a Foray, s. 14) vypadla u odkazů stránková lokace, přičemž jinde ji autorka neopomíná uvádět. Dále u bibliografických citací příspěvků do sborníků a článku v časopisech by bylo záhodno uvádět též stránkový rozsah citovaných příspěvků. Jinak je tento aspekt textu dle mého názoru zpracován velmi důsledně a pečlivě.

4. Grafické zpracování

Grafickou úroveň odevzdané práce považuji také za příkladnou. Úprava úhledná, přehledná, nadpisy zřetelné, text dobře čitelný. Opět vše pečlivě zpracováno, ale Murphyho zákony neexistují nadarmo: má-li se něco pokazit, pokazí se to – proto na s. 62–63 náhle odskočil levý okraj stránky.

5. Jazyková úroveň

Text je pojednán zvládnutým jazykem, výklad je srozumitelný, plynulý, logicky postupující, autorka se neobává členitějších souvětí a bez potíží je zvládá. Práce se dobře čte, místy má příjemný spád.

Osobně bych se vyvaroval klopotné formulace „neobejde se bez toho, aby nepředpokládalo“ (s. 57, 13. ř. sh.), dvojí zápor je někdy věcí velmi ošidnou. Jinak jsem při běžném, nekorektorském čtení nenašel žádné zřetelné gramatické prohřešky, kromě překlepu na s. 19 (1. ř. zd.) a přehozené diakritiky u slova „výjimky“ (s. 54, 12. ř. zd.).

6. Podněty k rozpravě

Zajímalo by mě, jaké je současné zaměstnání autorky, jinými slovy, zda se pohybuje v oblasti, která by jí umožňovala se tomuto v práci prezentovanému zaměření nadále věnovat.

7. Závěrečné hodnocení práce

Předloženou rigorózní práci hodnotím kladně a pár výše vyslovených drobných připomínek rozhodně nebrání tomu, abych ji ocenil jako natolik kvalitní, že ji mohu bez zásadních výhrad **doporučit k obhajobě**.

V Praze 11.11.2012

PhDr. Jiří Reichel, Ph.D.